

Oldřisov

Kraj: Moravskoslezský

Správní obvod: Opava

Nadmořská výška: 283 m n. m.

Počet obyvatel: 1 469

Adresa URL: www.oldrisov.cz

Okres: Opava

GPS souřadnice: 49.991299N, 17.960739E

První pís. zmínka: 1234 (790 let)

PSČ: 747 33

Historie obce Oldřisov

Oldřisov patří mezi nejstarší osídlené lokality Hlučínska. Nálezy pocházejí již ze středního paleolitu (100 000 - 40 000 let př. n. l.) a mladší doby bronzové.

Oldřisov, německy Odersch, dříve městečko s farním kostelem Narození Panny Marie (od 1670). Újezd oldřisovský náležel již v 2. polovině 12. století klášteru hradištskému a markrabě Přemysl udělil r.

1234 klášternímu zboží oldřisovskému (Oldrisowe) rozsáhlé výsady. Svědčí o tom záznam v Codex CDB III, sv. 1, str. 66,69: "Přemysl, Marchio Moraviae, monasterio in Hradiště concedit, ut in villa eius Oldřisov et in praediis ad ipsam pertinentibus libertates doserventur, quas accuratius perseribit. Quas libertates Robertus, episcopus Olomuceusis, auctoritate ecclesiastica confirmat. In Velehrad 1234 apr. 5."

Kolonizační změny, které postihly především pohraniční území naší vlasti, nezasáhly prakticky podstatným způsobem do samotné historie Oldřisova. Německý kolonizační živel zasáhl plně jen Třebom, částečně Sudice. Ale i v těchto případech české okolí, které je obklopovalo, brzy absorbovalo německé kolonisty, kteří se časem asimilovali. Německý živel nenabyl v této době převahy.

V roce 1240 byl náš kraj vystaven nájezdům Tatarů, kteří se po dobytí Krakova obrátili, k Ratiboři a plných 10 dnů plenili zdejší okolí. Teprve počátkem května 1240 odchází kolem Opavy přes Bruntál na Olomoucko. Jejich samotný odchod z Evropy nastal až po smrti Džingischána. Jejich vpádem bylo však spáleno a rozvráceno i středisko kmene Holasiců a značná část kraje zpustošena a zničena. Holasicko se po pádu centra - hradiska v Holasovicích - dále nazývá již jen kraj Opavský.

Je prokazatelné, že již v roce 1386 se tu připomíná fara a hradištský klášter zde měl své probošty: r. 1461 Jakub a r. 1484 Hynek. Vlastní panství tak prodělává mnohé změny. V r. 1437 měl zde nějaké zboží Jan Tovačovský z Cimbury. V létech 1513 - 1520 měl Oldřisov v zásadě Jan Donát z Polomě. Hradištský opat Jan Keil prodal r. 1526 klášterní zboží Oldřisov, Služovice, Kamenec, Podvihov, Budišovice, Hlubotec, Kyjovice, Těškovice a Pustou Polom Křištofu Tvorkovskému z Kravař, který prodal v r. 1542 Oldřisov, Služovice, Hlubotec Janovi Unruh. Podle dochovaných archívních dokumentů vlastnili toto zboží v r. 1548 bratři Ondřej, Václav, Jakub a Mikuláš Unruhové z Hermsdorfu, z nichž Ondřej prodal kolem r. 1553 městečko Oldřisov a vesnice Hlubotec a Služovice za 6300 zlatých Jindřichovi z Drahotuš. Jindřichovi bratři Beneš, Albrecht a Jan z Drahotuš prodali r. 1560 Oldřisov i s příslušenstvím Václavu Rejzvicovi z Kadeřína, jenž r. 1562 postoupil toto zboží Lacku Ojířovi z Fulštejna (zemřel 1566). Lackovy sestry Anna a Mandalena z Fulštejna prodaly v létech 1567 - 1573 - pro dluhy - Oldřisov i s příslušenstvím Jiřímu Bernartovi z Tvorkova (jeho manželkou byla Mandalena z Fulštejna). Je dochováno, že ještě v r. 1583 byl majitelem tohoto panství. Sám Jiří Bernard v době držení Oldřisova získal ještě poddanské statky

v Třebomi a Hradčanech a nutil poddané k větším robotám. Po stížnostech poddaných rozhodlo zemské právo v jeho neprospěch.

Roku 1588 držel Oldřišov jeho zeť Václav Haugvic z Biskupic. Poručníci statku po Václavu Haugvicovi prodali v r. 1590 tvrz a městečko Oldřišov, pustou ves Freihuby a Služovice Jindřichu Šenicovi z Rudelsdorfu, hejtmanu panství střelínského.

V létech 1592 - 1607 držel Oldřišov s přísl. Adam Oderský z Lideřova a jeho manželka Barbora z Herbersteinu. Od r. 1608 je pak držitelem vesnice Frydrych Sedlnický z Choltic a jeho manželka Kateřina Stošovna z Kounic. Frydrych Sedlnický umírá r. 1609. Jeho synové Kryštof a Bohuslav nemohli statek pro dluhy udržet a prodali r. 1612 městečko Oldřišov s tvrzí i vesnici Služovice a dvory v Oldřišově a ve Služovicích Karlu Danvicovi z Johnsdorfu. Karel Danvic však prodává Oldřišov a statek již v r. 1614 a to za 22000 zlatých vůdci opavských evangelíků Frydrychu Tschamerovi z Lambinova a jeho manželce Zuzaně rozené Adelsbachové z Nikelsdorfu.

Frydrychu Tschamerovi byl jeho majetek za účast v dánském vpádu konfiskován - oceněn na 13000 tolarů. Po jeho smrti v r. 1627 byl statek vrácen vdově Zuzaně, která se r. 1631 provdala za Jiříka Vranínského z Vranína. Je doloženo, že byla ještě v roce 1640 Anna Vranínská, roz. Vlčková na zdejším panství. Od této doby však zaznamenává statek v Oldřišově značný úpadek. Zcela ruinovaný statek oldřišovský je proto r. 1659 zastaven pro zasedělou berni v 8000 zlatých rýnských Jiřímu Štěpánovi, hraběti z Vrbna. Statek však zpravoval Mikuláš Křištof Ivary, který r. 1680 postoupil statek své dceři Anně Aleně, provdané nejprve Pražmové z Bílkova, pak Oderské z Lideřova. R. 1689 koupil zboží oldřišovské Jan Karel, hrabě z Vrbna, jenž je podstoupil své manželce Julianě Polexině z Gondu. Ta se r. 1707 provdala za Jana Rudolfa hraběte z Gašína (zemřel v r. 1714), po němž dědil Oldřišov jeho bratr Jiří Adam z Gašína (zemřel r. 1719), jeho syn Jan Josef hrabě z Gašína prodal r. 1727 Oldřišov s příslušenstvím Leopoldu Rudolfovi svobodnému pánu z Poppen. Ten umírá v r. 1733 a též roce i jeho syn Josef Adam. Pro pozůstalé 3 nezletilé dcery byly zřízeny sirotčí správy, které trvaly do r. 1745. Karolina z Poppen se v r. 1748 provdala za Viléma hraběte Gesslera, jehož syn Karel Frydrych hrabě Gessler prodal r. 1795 statek za 224000 tolarů Janu Nepomuku hraběti Vlčkovi z Dobrozemice. V r. 1799 převzal Oldřišov se Služovicemi, Hněvošicemi, Chlebičovem a Vrbkou švagr Jana Vlčka Arnošt Joachim, hrabě Strachwitz (zemřel r. 1826), jenž zanechal statek svému synu Janovi. R. 1835 koupil oldřišovský statek Eduard kníže Lichnovský, r. 1839 Arnold a František Xaver Lejeune. V majetku rodu Lejeune byl Oldřišov ještě v r. 1920.

Za pozemkové reformy v r. 1923 - vlastník Max Pinkus - plocha 1709 ha - byly vytvořeny zbytkové statky Arnoštov a Frajhuby, Nový dvůr a Oldřišov, asi 700 ha. Zcela byly rozděleny dvory ve Služovicích a Vrbce. Celkem obdrželo 607 drobných nabyvatelů 877 ha a 3 obce 131 ha půdy ze spojených Pikusových statků Oldřišov, Kravaře a Vrbka. Družstvu byl odprodán lihovar v Oldřišově. Připomíná se, že v r. 1930 měl Oldřišov 240 domů a 1328 obyvatel s katastrem 1577 ha.

